

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

SORA (ratkaisuja opiskeluun soveltumattomuuteen)

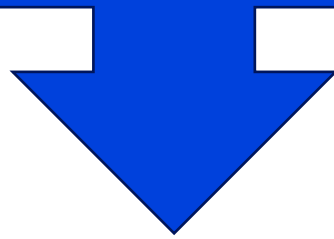
Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa

Opojen aamukahvit 17.1.2025
Opetushallitus, Ammatillinen koulutus

**SORA-
lainsää-
däntö**

Laki ammatillisesta koulutuksesta (L531/2017)
Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta (VNA673/2017)
Rikosrekisterilaki (L770/1993)
Laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta (L956/2011)
Suomen perustuslaki (L731/1999)
Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

OPH:n määräys
Tutkintokohtaiset
terveydentilavaatimukset
ammattillisessa
koulutuksessa

SORA-opas
- Opiskelijaksi ottaminen
- Opiskeluoikeuden
peruuttaminen
- Opiskeluoikeuden
palauttaminen

SORA-säädösten (ratkaisuja opiskeluun soveltumattomuuteen)
tavoitteena on parantaa koulutuksen ja sen jälkeisen työelämän
turvallisuutta ja lisätä koulutuksen ja tutkinnon järjestäjien
mahdollisuutta puuttua opiskelijan soveltumattomuuteen ja häntä
koskeviin turvallisuuskysymyksiin.

- OPH:n
opas
- STM /
THL:n
opas

SORA-lainsäädännön tarkoitus

- Ehkäistä erilaisia vahinkoja ja väärinkäytöksiä
- Varmistaa opiskelijoiden oikeusturva
- Suojella alaikäisiä
- Parantaa potilas-, asiakas- tai liikenneturvallisuutta

Koskee ammatillisen koulutuksen järjestäjiä ja korkeakouluja

Mitkä alat?

- Humanistinen ja kasvatustieteiden ala
- Kasvatustieteiden ala
- Maa- ja metsätaloustieteiden ala
- Palvelualan ala
- Tekniikan ala
- Terveystieteiden ja hyvinvointialan ala

Tutkinnot ja osaamisalat, joihin sovelletaan SORA-säädöksiä

SORA oppaan tarkoitus

Lisätä hakijoiden ja päätöksentekijöiden tietoisuutta siitä, millä tavalla toimitaan SORA-tutkintojen osalta

- opiskelijavalinnoissa
- opiskeluoikeuden peruuttamisessa
- opiskeluoikeuden palauttamisessa
- monijäsenisen toimielimen toiminnassa
- huumausainetestauksessa

Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa

🏠 / Määräykset / Tiedot

Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa

SORA

Terveydentilavaatimus

Tutkintokohtaiset
terveydentilavaatimukset
ammattillisessa koulutuksessa

[Avaa määräys \(pdf\) →](#)

Voimaantulo

1.1.2025 ● Tulossa voimaan

Määräyksen päätöspäivämäärä

4.10.2024

Määräyksen diaarinumero

OPH-4869-2024

Koulutus tai tutkinto

- Ammatillinen perustutkinto
- Ammattitutkinto
- Erikoisammattitutkinto

Korvaa määräyksen

[Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa \(OPH-5-2018\)](#)

Kuvaus

SORA = ratkaisuja opiskeluun soveltumattomuuteen

Liitteet

[Liite Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa \(pdf\)](#)

Kaikkia tutkintoja koskevat yleiset tekstit vietiin alkuun

Jaottelu aloittain ja tutkinnoittain

Ei diaarinumeroja

Ei siirtymäajalla olevia tutkintoja

Tarkastettiin / päivitettiin tutkintokohtaiset terveydentila- tai toimintakykyvaatimukset

Tutkintokohtaiset terveydentila- tai toimintakykyvaatimukset ammatillisessa koulutuksessa

Valtionneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (673/2017) 20 § säädetään tutkinnoista, joihin sovelletaan SORA-säädöksiä (SORA = ratkaisuja opiskeluun soveltumattomuuteen). SORA-säännökset ja määräykset käsittelevät opiskeluun soveltumattomuuteen liittyviä ratkaisuja.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 40 § mukaisesti opiskelijaksi hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos lain ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Opetushallitus määrää 81 §:ssä tarkoitettuja tutkintoja ja osaamisaloja opiskelemaan otettavien terveydentilaa koskevista vaatimuksista.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 8 § mukaisesti tämän määräyksen yhteydessä noudatetaan syrjinnän kieltoa. Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä. Lisäksi huomioidaan 15 §:n mukaisesti, että koulutuksen järjestäjän on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa käyttää viranomaisen palveluita sekä saada koulutusta, työtä ja yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla.

Koulutuksessa, työpaikoilla tai muussa oppimisympäristössä edellytetään henkilöltä käytännön tehtävien aiheuttamaan kuormitukseen nähden riittävää fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä. Tarvittaessa henkilön terveydentilan tai toimintakyvyn osalta tulee arvioida mahdollisten sairauksien aiheuttamat rajoitteet ja sairauksien yksilöllinen hoitotilanne suhteessa koulutuksesta ja käytännön työtehtävistä suoriutumiseen.

Tutkintokohtaiset terveydentila- tai toimintakykyvaatimukset ovat kuvattuna alla olevassa taulukossa.

Tutkinnon perusteet	Tutkintokohtaiset terveydentila- tai toimintakykyvaatimukset
Humanistiset ja taidealat	
Tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinnon kirjastoautopalvelujen osaamisala	Tieliikenteessä kuorma- ja linja-autojen sekä näiden vetämien ajoneuvoyhdistelmien kuljettajalta edellytetään ryhmän 2 ajokorttia sekä ajokorttilain ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien antamien ajoterveysohjeiden ryhmän 2 terveydentilavaatimusten täyttymistä. Opiskelijaksi ottamisen esteenä voi olla esimerkiksi

Huomioitiin Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) ja Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (27/2016) -> Lisäys johdantotekstiin

Uudistuneen määräyksen jalkauttaminen, mikä on kenenkin rooli tässä asiassa

- OPH -> julkaisee määräyksen ja antaa toimeenpanontukea
- Koulutuksen järjestäjä -> laatii oman jalkauttamissuunnitelman työlleen
 - Millä tavalla asioita viedään käytäntöön
 - Mitkä ovat toimenpiteet eri tilanteissa, esim. hakuvaiheen informointi
 - Millä tavalla asiaa koulutetaan / tiedotetaan sisäisesti -> osaamisen kehittäminen
 - Yhteiset pelisäännöt, kuinka hakijoita ja jo opinnoissa olevia kohdellaan yhdenvertaisesti
 - Mikä on opiskeluhuollon osuus / rooli

Opojen huomioitavaa

- Hakuvaiheen ohjaus
- Opintojen aikaiset huomiot
 - Mahdolliset muutokset terveydentilassa tai toimintakyvyssä
 - Opiskeluoikeuden peruuttaminen
- Opinto-oikeuden palautus
- Muut huomiot
 - Arkaluonteisten tietojen käsitteleminen
 - Huumausainetestaus
 - Rikosrekisteriote

Lähteet

- [OPH:n SORA-sivut](#)
- [Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa, OPH:n määräys](#)
- [SORA-opas](#)
- [SORA lainsäädännön toimeenpano terveydenhuollossa](#)
- [THL:n SORA-sivut](#)
- [Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017](#)
- [Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014](#)
- [Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 27/2016](#)

ammattillinenkoulutus@oph.fi

Opetusneuvokset
Dinah Arifulla
Mialeena Pärssinen
ammattillinenkoulutus@oph.fi

